

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI, TEMMUZ2019, ON BİRİNCİ KALKINMA PLANI (2019-2023)

Bu yazımızda, 11. Kalkınma Planı kültür-sanat alanı bazı maddelere ve görüşlerimize yer vereceğiz. Ancak, metin boyunca, Türkçe imla kuralları ve noktalama işaretlerinde sıkıntı devam etmektedir. Aynı/benzer içerikli cümlelerle, gereksiz bir şekilde madde çoğaltılmasına gidilmiştir. Maddelerde belirtilen konulara "nasılın" cevabı veya açıklaması "hiç yoktur".

2.3.9. Kültür ve Sanat

a. Amaç

630.1. Üniversitelerde Ulusal Restorasyon Mükemmeliyet Merkezi kurulacaktır.

AY: "İlgili üniversitelerde" denilmeliydi. İlgili Fakültenin olmadığı bir üniversitede sadece merkez kurmak işlevsel olmaz. Restorasyon: "eski bir yapıda bozulmuş, yıkılmış olan yerleri, bölümleri aslına bozmayacak bir biçimde onarmak", "Konservasyon ise; "resim, heykel gibi sanat eserlerinin nesiller boyu özelliklerini kaybetmeyecek şekilde korunması işi" dir. Kısaça bu iki kavram bir arada olmalıdır...Ayrıca, "mükemmeliyet" vurgusuna ne gerek var? Bu vurgu olmazsa, merkez gerekli çalışmayı "iyi" yapmayacak mıdır? "Ulusal Restorasyon ve Konservasyon Merkezi" doğru isimdir.

630.7. Kültürümüzün temel unsurları, tarihimizin önemli şahsiyetleri, olayları, masal kahramanları ve kültürel zenginlik unsurlarımız tiyatro, sinema, belgesel, dizi ve çizgi filmlerle anlatılacaktır.

AY: Katılıyoruz. Ancak, çok netameli (gizli bir tehlikeye olduğu sanılan, tekin olmayan) bir konudur. Çok tecrübeli, formasyon eğitimi almış, eğitimci alanı yüksek, sosyal ve yazma yönü

Y. Doç. Dr. Gökten Ay

11. Kalkınma Planı kültür-sanat alanı maddeleri, uygulanabilir mi?

kuvvetli kişilere ihtiyacı vardır.

631. Kültürel altyapı unsurlarının daha verimli ve etkili kullanılabilmesi için mimarisi, işletme ve yönetim modeli işlevsel hale getirilecek; farklı etkinliklere imkân veren esnek mekânsal tasarımlar geliştirilecektir.

AY: Katılıyoruz. Ancak, bu konuda yetmiş insan gücü çok önemlidir. Sanat yönetimi, sanat tasarımı alanında yetmiş, Yönetim-Endüstri Mühendisleri yetiştirmek gereklidir. 641 ve 641.1 maddeleri aynı paraleldedir.

632. Kentsel tasarımları, imar planlarının, toplu konutlar ve kamu binalarının peyzaja, şehrin dokusuna, estetiğine ve kimliğine katkı sağlanmasına özen gösterilecek ve kentsel dönüşüm uygulamalarının kültürel kimliğe ve yapıya uygunluğu gözetilecektir.

AY: Bu konuda çok geç kalmıştır. Şehirlerin estetik dokusu, alanların peyzajı, bizzat TOKİ tarafından ve takip eden "yeşile karşı" mütahit firmalarınca yok edilmiştir. Bundan sonra nasıl bir kimlik ve ne şekilde yapılacaktır, merak ediyoruz.

633.1. Kültür ve sanatın bir yaşam alış-

kanlığı olarak gelişmesi için erken yaşlardan itibaren kültür ve sanat eğitimi verilecektir.

AY: Hep beylik cümleler...Nasıl olacak? Yıllardır elinizi tutan mı vardı? Ne engel oldu size? vb. gibi sorular çok fazladır. 17 yıl önce de bunlar söylenmişti, bir adım yol alınmadı?

633.4. Kültür ve sanat hizmetlerinin sunumunda mahalli idareler, özel sektör ve sivil toplumun rolü güçlendirilecektir.

AY: Bu konuda sorun çoktur. Hala, bir "kültür merkezi prototipi" çıkarılmamış olup, her Belediye kendine göre merkez inşa etmektedir. Bir salonda; nikah, konser, sempozyum yapılmakta, buna Türk işi "çok yönlü salon" denilmektedir.. Her Belediye; kültür/sanatı farklı algılamakta, ortak bir anlayışta birleşilememektedir. Merkezlerde; ismi olmayan, çoğunlukla siyasi kişilere etkinlik verilmekte, bu da diğer kesimlerin merkezlere uğramasına sebep olmaktadır. Bu uygulamaya, toplumsal bir kayıptır...Vergilerle yapılan merkez/salonlarda, her tür etkinliğe hizmet verilebilmelidir. Tabii ki, bu maddenin işlenmesi isteniyorsa!..

635. Türkçe'nin doğru ve yetkin bir şekilde kullanılması için örgün eğitim başta olmak üzere, her türlü medya, yasal düzenleme gibi araçlar etkin bir şekilde kullanılacaktır.

AY: En başansız olunan ve başansız olunacak maddedir. Çünkü, kimse işin ciddiyetinde değil, gezmesinde, konuşmasında, dile getirilmesinde, oy kazanılmasındadır. Üniversite sisteminde dahi, yabancı dil "barajı" ve sonra bilim/sanat çalışmaları gelmektedir. Kızıyorlar bu kelimeye ama, "müstemleke memleketi" gibiyiz. AVM'ler, rezidanslar, salonlar, iş yerleri vb. Türkçe isim bulmak çok zordur.

635.3. Her türlü basın, yayın ve medya

ortamında Türkçe'nin güzel kullanılması özendirilecek, mesajını dile ileten tüm sanat eserlerinde kelime zenginliği teşvik edilecektir.

AY: Türk Dili ve Kültürü, önce, Türk insanına öğretilmelidir. Tezler, kitaplar, makaleler; Türkçe yanlışları, Noktalama işaretleri eksikleri, anlamsız ve devrik cümleler ile doludur

635.4. Türk kültür ve medeniyetine dair referans niteliğindeki metinler belirli bir program dâhilinde akademik niteliği haiz üniversiteler, yayınevleri ve ilgili kamu kurumlarına yayımlanacaktır.

AY: Ne demek "akademik niteliğe haiz üniversiteler"? Üniversiteler, akademik eğitim veren ve yayın yapan nitelikli kurumlardır. Ya da, eksikleri varsa, en kısa zamanda tamamlamak zorundadır. Daha, aynı alanda eğitim veren Fakülte/Yükseköğretim/Konservatuvarlar'da yapılan; Bitirme Ödevi/Tezi-Y.L.,Dr.,Sy. tezlerinin birbirlerini "haberdar eden sistem" kurulamamışken, bu maddenin, 206 üniversite ile hayata geçmesi mümkün değildir.

639.2. Ülkemizi önemli bir film çekim merkezi haline getirmek üzere ülkemizde çekimi yapılacak yabancı yapımlar desteklenecektir.

AY: Bunun için dev platolar gerekli. Bildiğimiz kadıyla; Beykoz/Riva'da, Hollywood Antalya'da kuruldu. Midwood İstanbul Film Stüdyo Kompleksi'nin temeli (Ekim 2016) atılmıştı. Long Road Production film şirketi, Büyükcemkece, Toskana Vadisi'nde platonu hayata geçirecekti. Bütün bunların yabancı yatırımlar çekip çekmediğini bilmiyoruz. Ancak, bunun; reklam ve tanıtım gücüne bağlı olduğunu da biliyoruz.

*Dr. Öğr. Üyesi, İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, İstanbul Türk Müziği Konseyi (MÜZDAK) Başkanı

Orhan Türker

Muhalefet

Muhalefet; iktidarı nazmetmiştir. Muhalefet; iktidarı emar, tomografi, röntgen, tahlil ünitesidir. Muhalefetsiz demokrasi olmaz.

Muhalefet; iktidarı yüzünü gösteren aynadır.

Muhalefet; iktidarı yapması gereken proje ve ihtiyaçları ciddi tesbitlerle seçmene sunmalıdır.

Her gün Ağustos böceği gibi iktidarı eksilerini bagıra çağırma söyleme yerine, mantığa uygun proje ve düşünce sunulmalıdır.

Muhalefet armut piş, ağzıma düş düşüncesiyle iktidarı alamaz.

Muhalefet; siyasi tarihi bilmelidir. 27 Mayıs ihtilali 1961 seçimlerinde CHP iktidara yakındı.

12 Mart muhtırası öncesi CHP iktidara yine yakındı, muhtıra verildi, merhum Ecevit bu muhtıra merhum Demirel'e değil CHP'ye verildi dedi. Genel sekreterlikten istifa etti.

Kısaca; muhalefet toplumsal güçleri tahrikten kaçınmalı, birazda soluklanmak için konuşmaya ara vermeli, iktidarı seçmenleriyle baş başa bırakıp hesaplaşma zeminine çekmelidir.

Muhalefet; ülke genelini kapsayan tüm sorunlara proje üretmelidir.

Muhalefet; merhum Demirel'in deymi ile il içinde eşeğin kuyruğunun kesilmesini kargaşaya sebep olacağını bilmeli, ahırda kesip bu işi bitirmelidir.

Mantıksız muhalefet; Hazreti Peygamberden bu yana etkili olamamıştır.

Muhalefet; umut vermemelidir.

Muhalefet; oy vermeyen seçmenlerin inançlarına, örf adetlerine, etnik yapılarına, dil ve sosyal yapılarına uygun konuşmalıdır.

Muhalefet; yaşanmış günün ödenmiş senet, yaşanan günün peşin para, yaşanacak günün kesilmiş çek olduğunu bilmeli ve zamana iyi kullanmalıdır.

Muhalefet; gönüllerin insanın kabesi olduğunu bilmeli, ona göre konuşmalı, iktidarı yönetimine ve seçmenlerine karcı konuşmamalı, tenkidleri yol gösterici olmalıdır.

Bu söylem; iktidarı yöneticileri taraftarları içinde geçerlidir.

Muhalefet; ülke olarak aynı gemide olduğumuzu bilip ona göre konuşmalıdır.

Muhalefet; avcı avını kovalarken, önündeki uçurumu görmezmiş gerçeğini bilmelidir, iktidara dolu dizgin talip olmamalıdır.

Muhalefet; kendi içinde de adaletli olmalı, değerlendirmeleri müşavere ile yapmalı kurgunluk yaratmamalıdır.

Muhalefet; sobaya yakın olan ısının söyleminden uzak, tüm tarafları eşit ısıtma payında tutmalıdır.

Bugünkü muhalefet, günümüzde ki savaşın biteceğini hesap edip ona göre plan yapmalıdır.

Bu savaş sonrası o ülkelerin tüm ihtiyaçlarının ülkemizden karşılanacağını bilip ona göre istihdam ve üretim projeleri planlanmalıdır.

Aksi halde; iktidarı değerimene su taşır, ters köşe olur.

Muhalefet; sabır ister, sınırlarına hakim olmak ister, sabırla koruğun helva olduğunu bilmek ister ve; Hazreti Peygamberin hadisindeki gibi men sabere zafere suresinde ki sabredenler zafere erişir söylemini bilmelidir.

Yeni yılınız sağlıklı ve mutlu olsun.

KOLALI ÜTÜ'NÜN USTASI:

RESUL ÖZBEY

» Şişli'nin 50 yılı aşkın esnafları ile gerçekleştirdiğimiz röportajımızın bu ayki konuğu ütü ustası **Resul Özbey** oldu. Çocuk yaşta çırak olarak başladığı iş yerini daha sonra patronu olan Özbey, o yıllara dair anılarını bizlere anlattı.

■ **Kentim Şişli: Yıllardır büyük emek ve incelikte bir hizmet sunuyorsunuz. Kendinizden söz etmeniz istesek, neler söyleyeceksiniz?**

● 1959 yılında Konya İmrenler Kasabası'nda dünyaya geldim. 11 yaşında İstanbul'a gelip dayımın kuru temizleme dükkanında çalışmaya başladım. Yaklaşık 6 yıl çalıştıktan sonra bu dükkanı dayım bana devretti. Dayımın iki dükkanı vardı; birisi Burgaz Adası'ndaydı, diğeri ise Şişli'de. Yazları Burgaz Adası'na, kışları ise Şişli'deki dükkana bakardım. Adadaki dükkanı güvenebileceğimiz birisini bulamadığımızdan dolayı 1999 depreminden sonra bıraktık. Dayım 2006'da vefat etti. Evliyim, 2 çocuğum var. Kızım, Marmara Hukuk'u bitirdikten sonra evlenip Kanada'ya yerleşti. Oğlum da İktisat Fakültesi'ni bitirdi ama iş bulamadığı için işsiz.

■ **Kentim Şişli: Mesleğinizi sevmek yaptığınız belli, biraz daha incelik isteyen bir meslek mi?**

● Aslında her meslek; emek, incelik ve dikkat ister. Yoksa çıraklık ve ustalığın hiçbir esprisi olmaz. Ayrıca yaptığımız işin de kalitesi olmaz. Hangi mesleği yaparsan yap, sevmek yaparsan zorluk çekmezsin. Ben 50 seneden beri buradayım, dile kolay sevsem bu kadar sene burada duramazdım. Geçmişte bin bir zorlukla bu işi yapardık, ama

zevkle. Mesela gaz ocağında ütüyü ısıtıp masa örtülerini, gömlekleri kolalardık. Demir ütüler vardı. Şimdi koca koca buhar makineleri var. Çıraklık yapmadan ustaymış gibi bu işi yapanlar var. Oysa eskiden çıraklık ve ustalık ilişkisi vardı. Benim yetiştiğim bir çok kişi dükkan açtı, ben de bundan dolayı çok mutlu oldum. Çünkü onları ben yetiştirdim.

■ **Kentim Şişli: Sizin işinizde, kolalığın önemi nedir?**

● Eskiden Kazım Orbay sokakta kola fabrikası vardı, oradan alırdık kolayı. Ama artık kola üreten bir yer yok, kendim yapıyorum. Kola lama işlemi pek çok fayda sağlar. Örneğin kolalı çamaşırlar göze hoş görünür, dolapta az yer kaplar ve

kolalı çamaşırlar geç kirlenir, böylece eşya daha uzun ömürlü olur. Şimdi gençler kolanın ne olduğunu bile bilmiyorlar. Kola; bir giysiyi ütülerken sertleşmesini sağlar. Eskiden bize "kolacı" derlerdi. Bir gece dükkanı kapatıp İstinye'ye müşteriye gitmiştim. Güvenlik, kime niçin geldiğini sordu. Ben de daire numarasını vererek "kolacı" geldi, deyin

dedim. Şimdi kolacı deyince, insanlar, "Coca - Cola" anlıyorlar.

■ **Kentim Şişli: Uzun zamandır Şişli'desiniz. Biraz da Şişli'yi anlatırmısınız?**

● Şişli eskiden daha güzeldi, şimdi o dokusu kalmadı. Benim çocukluğumun geçtiği yıllarda, daha sosyal ve uyumlu insanlar vardı. Ermeniler, Museviler, Rumlar vs. onlar önce Gayrettepe, Ulus, sonra da Kemerburgaz, Göktürk taraflarına taşındılar. Çoğu da Avrupa'ya göç etti. Allah razı olsun Türkiye de kalanlara, hala kuru temizleme için burayı tercih ediyorlar. Ama dediğim gibi; o kalburüstü müşteriler artık burada kalmadı. Leon adında, kablo fabrikası olan bir müşterim vardı. Bir gün bana dedi ki: "zamanında Şişli'den ev alabilir miyim diye düşünüyordum, şimdi buradan nasıl kaçarmı diye düşünüyorum." Evvelden böyle değildi. Ben geldiğimde Şair Nigar'da dükkan yoktu. Şair Nigar'ın ortasında bir tane kahve vardı, karşısında bir berber ve kolacı vardı, o da benim akrabamdı. Rumeli Caddesi'nde o

mağazalar yoktu, hepsi evdi. Sonradan açıldı bütün bu dükkanlar. Buranın yapısı değişmedi, tabaka değişti. Samanyolu Sokak'ta işyeri yoktu,

Ali Poyrazoğlu'nun tiyatrosu vardı, klinik vardı, bir de Pop-Manço vardı. Şimdi git, Kurtuluş'ta zenci dolu, İzzetpaşa'ya git Moğol dolu. Eskiden Feriköy Pazarı; Halaskargazi'den başlardı, mezarlıkların arasından Feriköy'e uzanıp, Fırın Sokağı'ndan fabrikalara doğru çıkardı...

■ **Kentim Şişli: Günümüzde çoğu meslekte çırak yetişmiyor, sizce mesleğinizi geleceği ne olacak?**

● Ben köyden getiriyordum çocukları, köyde de çocuk kalmadı. Yabancı insanı da tanımyorsun, getiremiyorsun. Maaşlefe bu işe pek heveslenen de yok. Benim yetiştiğim son çocuklar, dükkan sahibi oldular.

Bizim işimiz el değmeden olacak bir iş değil. Kuru temizleme makinede oluyor. Ama ütü el değmeden olmaz, imkansız. Benim kolalayarak yaptığım ütüyü hiçbir ütü yapamaz. > **HABER: Barış Mehdiabaz**

